

Ohjauksen työkalut

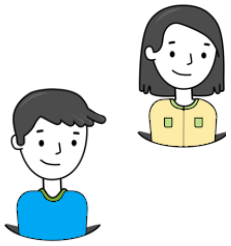
Ryhmä 1: Maarit Kopakka - OSAO, Katja Hakala - Novida, Merja Airaksinen -OPAO, Noora Askinen - OSAO,
Marjo Liette - Keuda, Jaana Jaakkola - Omnia

Ryhmä 2: Maari Nikmo - WinNova, Timo Lehto - WinNova, Marianne Vainio -Savon ammattioppilaitos,
Teemu Simola -OPAO, Riina Salminen, Careeria

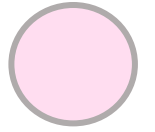

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

Työryhmän tavoite: Ohjauksen toimijoiden ohjausosaamisen lisääminen

- ohjausosaamisen lisääminen
- löytää yhteinen runko Ohjaukseen liittyvään työkalupakkiin yleisellä tasolla.

Aluksi kartoitettiin ohjauksen laajaa kenttää ja mitä ohjaava ihminen tarvitsee, kun tekee ohjausta.

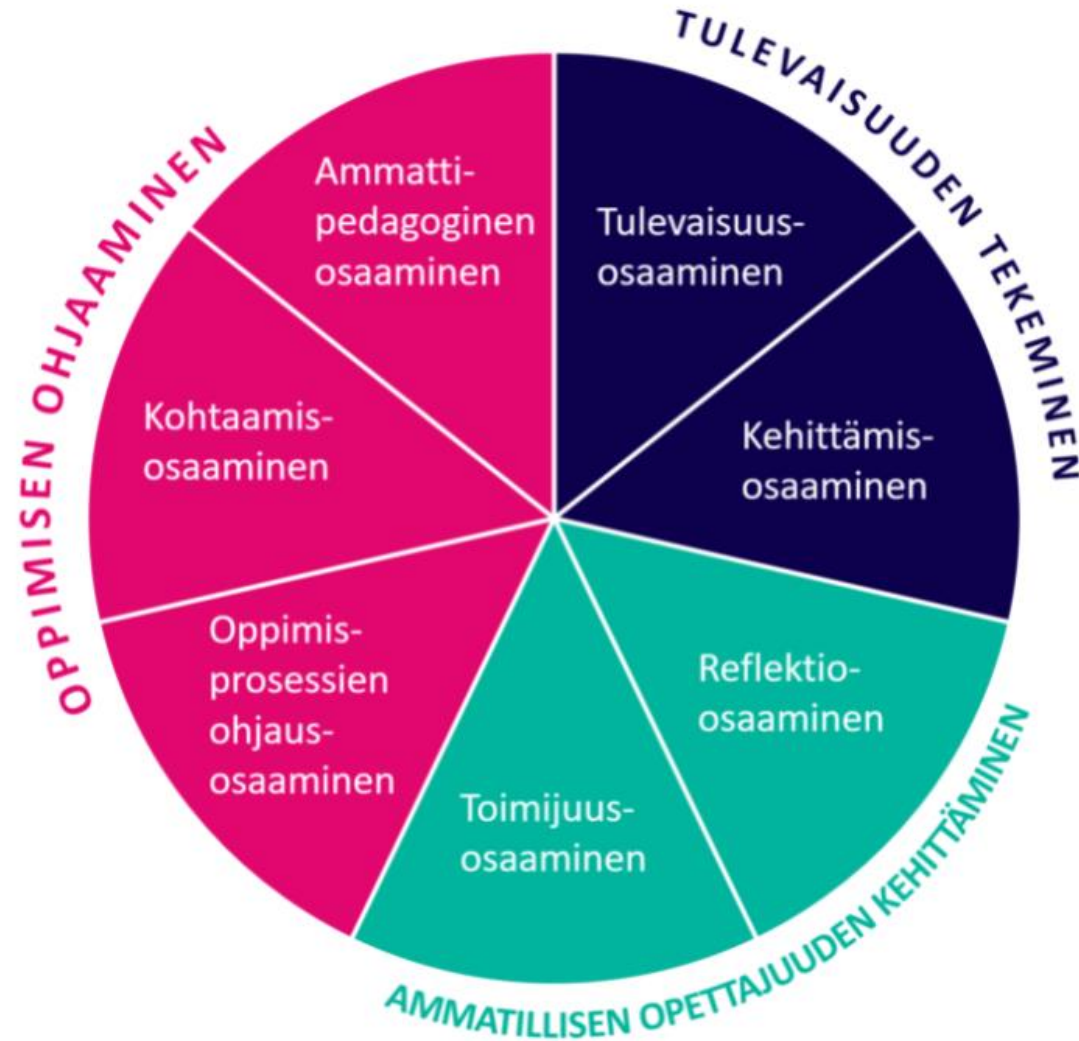
Teoriapohjana käytettiin JAMK:in Ammatillisen opettajan ohjausosaamisen jaottelua.

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

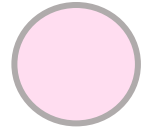
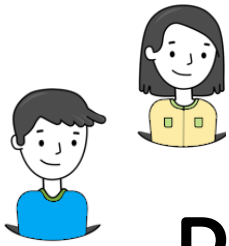
Taustaa

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

Opettajan osaamisalueet

Painopistealueet

Kohtaamisosaaminen

- Vahvistetaan oppijoiden toimijuutta
- Tuetaan jatkuvan oppimisen taitoja
- Huomioidaan oppimisen lähtökohdat ja tavoitteet

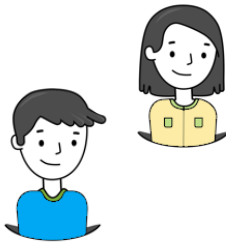
Oppimisprosessien ohjausosaaminen

- Ymmärretään ryhmässä tapahtuvia ilmiöitä ja tuetaan ryhmän rakentumista
- Hyödynnetään ryhmää oppimisen voimavarana
- Tuetaan oppijoita havainnoimaan ja kehittämään omaa toimintaansa

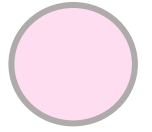

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

Taustaa...

Työryhmä tutustui lisäksi Sopu-hankkeen (Sujuvat omat polut) HOKS-keskusteluiden ohjauksellisiin muistilistoihin sekä Yhdessä Parasta-hankkeen kehitystyössä olevaan JokaOpe -arjen apu -sivustoon.

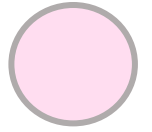
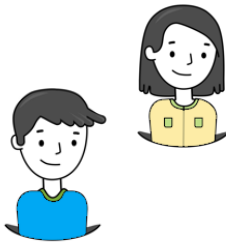
Työryhmässä päästiin kuulemaan myös Omniassa vastuopettajille tehdystä selvityksestä: Mikä opettajia ahdistaa? Mitä keinoja löydetään yhdessä? Mitä hyviä kokemuksia on ollut, mikä on toiminut? Vastauksista oli sitten koottu keinoja avuksi opettajan hyvinvoinnin näkökulmasta.

Missä ohjauksen tilanteissa opettaja kaipaa lisää osaamista/vahvistusta/
keinoja?

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

Tuotos

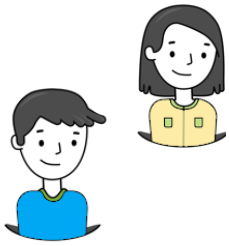
Liikkeelle lähdettiin Työkalupakki -ajatuksesta. Konkreettiseksi ohjauksen työkaluksi teimme **Ohjauksen korttipakan**, jonka avulla arjen ohjaustyötä helpotetaan matalalla kynnyksellä. Korteista suunniteltiin sekä fyysiset että sähköiset, jotka jaettiin kolmeen osaan:

- 1. Opintojen alussa
- 2. Opintojen aikana
- 3. Tulevaisuus opintojen päättyessä

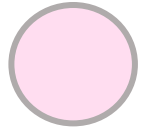

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

”Ovenkahva periaate”

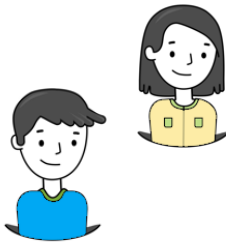

- Kohdistettu ohjauksen parissa työskenteleville
- Helppo ottaa käyttöön
- Ei vaadi etukäteisvalmisteluja

- Korttien koko A5
- "avaimenperä"-ajatus
- 4-8 korttia/opintojen aloitus, keskiosa, lopetus
+ aloitus- ja lopetuskortti

- Tulossa verkkoon myös digitaaliset kortit

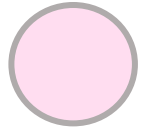

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

OLO-Ohjauksen korttipakka

- **Keltaiset kortit opintojen aloitukseen**

→ tutustuminen, yhteistyö

- **Vihreät kortit opintojen keskivaiheelle**

→ elämänhallinta, ajanhallinta, kohtaaminen, itsetuntemus, arvot, ryhmäkäyttäytyminen, vertaiskokemukset

- **Siniset kortit opintojen päättövaiheeseen**

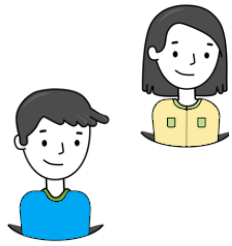
→ uraohjaus tulevaisuuteen

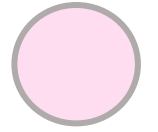
OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

Tutustuminen

NIMI JA KOLME SANAA

*[Olo-hahmo, jolla kolme
puhekuplaa: eri sanat]*

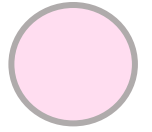
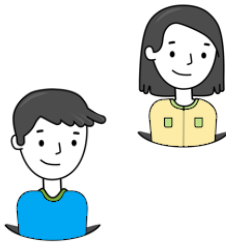

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

NIMI JA KOLME SANAA

Tarvittava aika: 15 min

Toteutus

Pyydä osallistujia miettimään:

- muistisääntö oman etunimen oppimiseen
- kolme sanaa, jotka kertovat hänestä

Käydään kierros, jossa jokainen kertoo nimensä ja sen oppimista helpottavan muistisäännön sekä kolme häntä kuvaavaa sanaa.

Kierroksen jälkeen kokeillaan, muistetaanko kunkin etunimet.

Jos tarvitaan vihjettä, voi henkilö kertoa muistisäännön.

Voidaan myös muistella, mitä sanoja henkilöön liittyy.

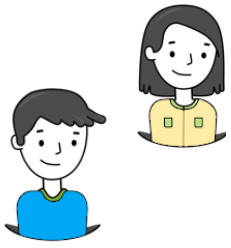

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

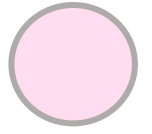

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

Tutustuminen

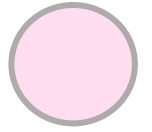
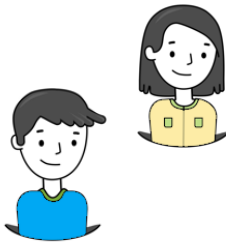
VIALLINEN TEHDAS

[Kuvassa 5 olo-hahmoa piirissä ja heille syttyy yhteinen lamppu/idea]

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

VIALLINEN TEHDAS

Tarvittava aika: 15 min

Tarvittavat resurssit: paperia ja kyniä

Toteutus/reflektointi

Ryhmä jaetaan viiden hengen ryhmiin. Ryhmien tehtävänä on pelastaa tehtaanomistaja pulasta:

Viallisen tuotantoprosessin takia liukuhihna on syytänyt 100 000 pohjatonta lasikulhoa (piikitöntä kappaa, vuotavaa pahvimukia...).

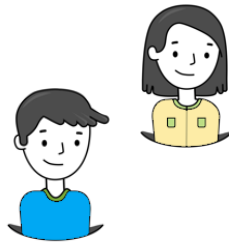
Ryhmien tehtävänä on keksiä mahdollisimman monta uudenlaista käyttötapaa tuotteille, tavoitteena saada ne myydyksi, mieluiten tietenkin hyvään hintaan.

Aikaa ideointiin on 10 minuuttia. Ideat esitellään lopuksi toisille ryhmille.

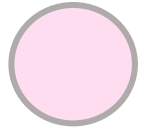

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

Vuorovaikutus-
taidot,
itsetuntemus

SAMANLAISET/ ERILAISET -KUKKA

[Kuvassa kukka]

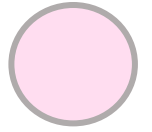
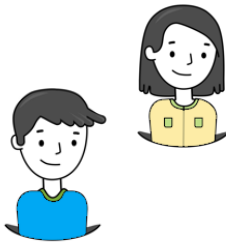

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

SAMANLAISET/ERILAISET KUKKA

Tarvittava aika: 15-30 min

Tarvittavat resurssit: paperia ja kyniä

Toteutus

Opiskelijat jaetaan 4-5 hengen ryhmiin. Kukin ryhmä piirtää paperille kukan, jonka keskellä on ympyrä ja niin monta terälehteä kuin ryhmässä on jäseniä. Jokaiseen terälehteen kirjoitetaan osallistujan nimi.

Ryhmäläiset miettivät yhdessä kukan keskustaan kolme asiaa, jotka ovat yhteisiä kaikille ryhmän jäsenille. Aikaa tähän n. 5min.

Sen jälkeen ryhmäläiset miettivät kunkin opiskelijan omat kolme asiaa tai erikoista ominaisuutta, joita muilla ryhmän jäsenillä ei ole. Aikaa tähän n. 10 min.

Valmiit kukat esitellään muille ryhmille. Ryhmä kertoo oman ryhmänsä yhteiset ominaisuudet ja kunkin jäsenensä omat ominaisuudet.

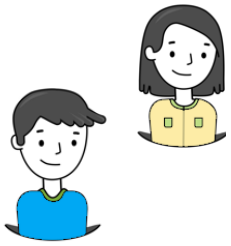

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

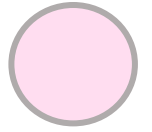

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

Itsetuntemus

HYVINVOIVA PÄIVÄ

[kuvaidea: kellotaulu,
joka muistuttaa
aurinkoa)

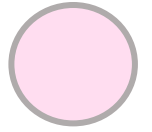
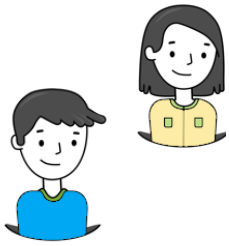

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

HYVINVOIVA PÄIVÄ

Tarvittava aika: 30 min

Tarvittavat resurssit: paperia ja kyniä

Toteutus

Osa 1: Tyypillinen päiväsi

- Piirrä kellotaulu, merkitse siihen vuorokauden kaikki tunnit (24 h).
- Mieti tavanomaista päiväsi. Mitä tuona päivänä teit?
- Merkitse kelloon tekemäsi asiat ja kestot.
- Tarkastele, mihin aikaa on mennyt?

OSA 2: Ihanne ajankäyttösi hyvinvoinnin kannalta

- Piirrä toinen kellotaulu (24 h).
- Piirrä korttiin, millaiseksi toivoisit ajankäyttösi.

OSA 3: Pohdinta

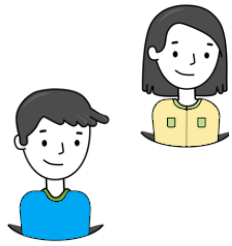
- Miten paljon kellotaulut eroavat?
- Mikä olisi ensimmäinen askel kohti toivekellotaulua?

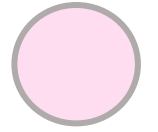
OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

Kohtaaminen

PYSÄHDY

KUUNTELE

KEHU

KIITÄ

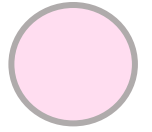
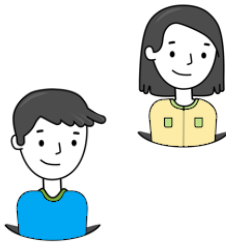

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

KOHTAAMISEN VAIHEET

PYSÄHDY

Hengitä syvään, rauhoita itsesi, mene tilanteeseen omana itsenäsi.

KUUNTELE

Anna aikaa kertoa, myötäile/usko puhujaa, vahvista sanottua, vältä kyllä/ei -kysymyksiä. Osoita kiinnostuksesi. Kuuntele, älä vain kuule.

KEHU

Anna positiivista palautetta kuulemastasi. Muista, että voit kannustaa, vaikka ei olisi aihetta kehuun.

KIITÄ

Kiitä keskusteluhetkestä. Kiitä, kun toinen on kuunnellut ja antanut aikaa.

Harjoitusta voi käyttää myös itsensä kuunteluun ja kohtaamiseen sekä antaa itselleen positiivista palautetta ja kiitosta.

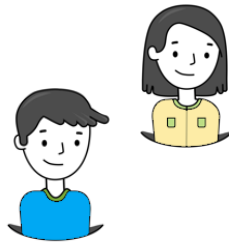

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

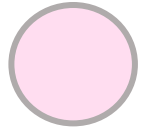

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

Uraohjaus
tulevaisuuteen

OSAAVA AMMATTILAINEN

[Kuvassa eri alojen olo-
hahmoja]

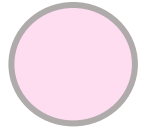
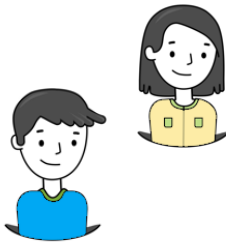

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

OSAAVA AMMATTILAINEN

Tarvittava aika: 20-30 min

Tarvittavat resurssit:

Fläppitaulu/valkotaulu, tusseja, postit-lappuja, kyniä

- a) Piirrä taululle alasi ammattilaista esittävä hahmo
- b) Opiskelijat kirjaavat pareittain Post it-lapuille millainen olisi hyvä tämän alan ammattilainen (vahvuudet, taidot, asenne, osaaminen)
- c) Yksi pari käy kerrallaan liittämässä omia Post it-lappuja hahmolle
- d) Käydään ryhmän kanssa yhdessä lappujen sisältö läpi: Tuliko yllätyksiä, huomaavatko opiskelijat itsessään samoja piirteitä, kehitettäviä asioita/piirteitä yms.
- c) Verrataan lopuksi ryhmän vastauksia OPH:n osaamiskorttipakan esittämiin tulevaisuuden osaamistarpeisiin. <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2019/tulevaisuuden-osaamistarpeita-arvioitu-aloittain> (osaamistarpeet)

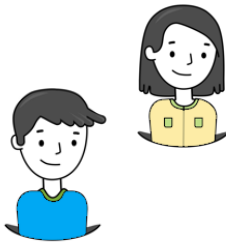

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

Ravitsemistoiminta 2035

Kasvat osaamistarpeet

Yleinen osaaminen ja työelämätaidot

- digitaalisten toimintojen hallinta- ja ohjaustaidot
- asiakaslähtöinen palvelujen kehittämisosaaminen
- moniammatillinen osaaminen
- itseohjautuvuus
- asiakaspalvelutaidot
- ajanhallintataidot
- stressinsietokyky
- paineen sietokyky
- ongelmanratkaisutaidot
- luovuus
- liiketoimintaosaaminen
- digitaalisten ratkaisujen hyödyntämisosaaminen
- digitaalisten alustojen hyödyntämisosaaminen

Perusdigitaidot

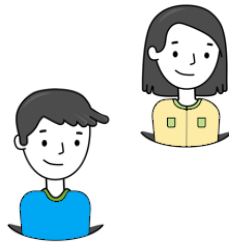
- tiedon arviointitaidot
- henkilökohtaisen tiedon ja -yksityisyyden suojeleminen
- digitaalisen sisällön uudelleenjalostamis- ja integrointitaidot
- digitaalisten työkalujen soveltamiskyky
- digitaaliset yhteistyötaidot
- tiedon hallintataidot
- digitaaliset kommunikointitaidot
- digitaalisen identiteetin hallintataidot
- tiedon digitaaliset jakamistaidot
- digitaalisen sisällön kehittämiskyky

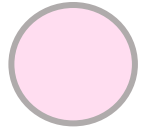
! Opetushallitus, oph.fi/oefoorumi

Tärkeimmät osaamistarpeet

- Asiakaslähtöinen palvelujen kehittämisosaaminen
- Digitaalisten toimintojen hallinta- ja ohjaustaidot
- Moniammatillinen osaaminen
- Tiedon hallintataidot
- Ajanhallintataidot
- Paineen sietokyky
- Tiedon arviointitaidot
- Digitaalisten työkalujen soveltamiskyky
- Neuvonta-, opastus- ja ohjaustaidot
- Itseohjautuvuus
- Asiakaspalvelutaidot
- Digitaaliset kommunikointitaidot
- Ongelmanratkaisutaidot
- Kustannushallinta
  - Kokonaisuuksien hallinta
- Oppimiskyky

Uraohjaus
tulevaisuuteen

OSAAMISKARTTA

[*Kuvaidea: mind map*]

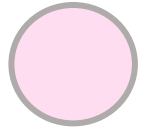
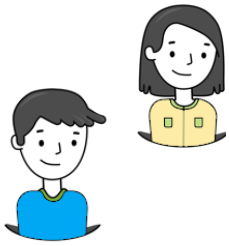

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

OSAAMISKARTTA

Tarvittava aika: 20-30 min

Tarvittavat resurssit: jokaiselle A4-paperi ja kyniä

Toteutus: Opiskelijat laativat Mind mapin osaamisestaan elämän eri osa-alueilla.

Opiskelijat piirtävät paperin keskelle itsensä ja kirjoittavat paperin reunoille seuraavat elämänalueet:

1. Vapaa-aika ja harrastukset
2. Työ- ja työharjoittelut
3. Koti ja läheiset
4. Koulu ja opiskelu

Opiskelijat listaavat kunkin osion alle osaamista, taitoja ja piirteitä, joita heillä on liittyen näihin elämänalueisiin.

Missä olet onnistunut tällä elämänalueella?

Mitä tykkäät tehdä?

Missä olet hyvä?

Missä muut ovat kertoneet sinun olevan hyvä?

Osaamiskarttaa voi hyödyntää läpi opintojen HOKS- ja muissa ohjauskeskusteluissa sekä työnhaun tekstien laatimisessa.

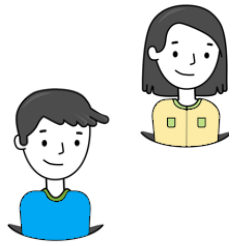

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

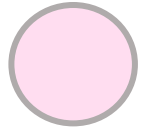

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

Uraohjaus
tulevaisuuteen

KIRJE

[Kuvassa kirje/olo-hahmo
kirjoittaa kirjettä]

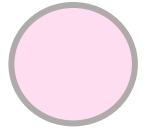
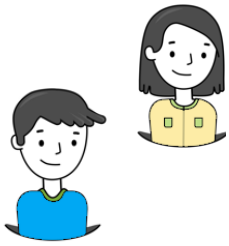
OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

KIRJE

Tarvittava aika: 20-30 min

Tarvittavat resurssit: A4 paperia ja kyniä

Toteutus/reflektointi

Matkusta hetkeksi oman elämäsi tulevaisuuteen. Kirjoita kirje itsellesi ja anna ajatusten lentää.

1. Valitse ajankohta tulevaisuudesta, esimerkiksi 5 vuotta tästä eteenpäin.
2. Kirjoita kirjeen yläkulmaan päivämäärä, jonka valitsit.
3. Kuvittele, että elät tuossa ajassa ja kirjoitat kirjettä ystävällesi. Kirjeessä kerrot eläväsi iloista ja hyvää elämää. Kuvaile elämäsi. Missä asut? Millainen on päiväsi kulku? Ketä ihmisiä on ympärilläsi?
4. Selitä, miten ratkaisit mahdolliset haasteet tai vaikeudet, joiden kanssa kamppailit.

Kirjeeseen voidaan palata päivitettäessä HOKSia tai opiskelijan valmistuessa.

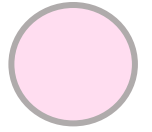
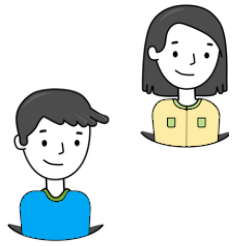

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

KIITOS

KYSYMYKSIÄ?

KOMMENTTEJA?

OIKEUS
LAADUKKAASEEN
OHJAUKSEEN

